

SZAKTÁRNET
SZAKMAI SZOLGÁLTATÓ ÉS KUTATÁST TÁMOGATÓ
**REGIONÁLIS HÁLÓZATOK A PEDAGÓGUSKÉPZÉSÉRT AZ ÉSZAK-
ALFÖLDI RÉGIÓBAN**
(TÁMOP 4.1.2.B.2-13/1)
Nyíregyházi Főiskola

Az Észak-Alföldi Régióban működő pedagógusképző intézmények egyike a Nyíregyházi Főiskola, ahol évtizedek óta folyik tanító és közismereti tanárképzés, főként az általános iskolák számára. Az intézmény erősségei közé tartozik a pedagógusok szakmódszertanilag megalapozott, gyakorlatorientált felkészítése.

A régió másik két pedagógusképző intézményével (Debreceni Egyetem, Debreceni Református Hittudományi Egyetem) hagyományosan eredményes együttműködés folyik, melyet több sikeresen megvalósított közös pályázat is bizonyít. Ebbe a körbe tartozik ennek a projektnek az előzményeként 2009-2011 között a három intézményből létrejött konzorcium tevékenységében lezajló pályázat, melynek kiteljesedését, továbbfejlesztését tervezzük.

Mindhárom intézménynek szoros kapcsolata van a térségi Pedagógiai Intézetekkel, a Klebersberg Intézményfenntartó Központtal, a gyakorlóiskolákkal, valamint a régió számos általános és középiskolájával. Logikus és célszerű következtetés tehát, hogy a pályázat által megjelölt pedagógusképzést segítő szolgáltató és kutatóhálózat továbbfejlesztésének és kiszélesítésének a konzorciumi partnerek legyenek a bázisai.

A pályázat célcsoportjai

A pedagógusképzésben résztvevő felsőoktatási oktatók és hallgatók, valamint óvodai szakvezetők, gyakorlóiskolai, valamint általános és középiskolai tanítók és tanárok.

A tartalmi megvalósítás szervezeti formái

A pályázatban vállalt feladatok öt alprogram mentén szerveződnek, melyek közül négyben a Nyíregyházi Főiskola tanárképzésben dolgozó felsőoktatási oktatói, a két gyakorlóiskola szakvezetői és a mentortanárok – a megvalósítandó tartalomtól függően – vállaltak feladatot.

1. alprogram

A pedagógusképzés intézményen belüli szervezeti feltételrendszerének kialakítása, továbbfejlesztése. A Tanárképző Központ létrehozása

A Nyíregyházi Főiskola, ill. a Bessenyei György Tanárképző Főiskola tevékenységében a pedagógusképzés, főként a tanárképzés központi tevékenységként volt jelen és az ezért felelős szervezeti keret többször változott. 2007-től a Pedagógusképző Kar Tanárképző Intézete koordinálja ezt a tevékenységet, az intézmény szenátusának 2013. június 18-i döntése alapján szeptember 1-től a Tanárképző Központ veszi át ezt a feladatot.

A pályázat futamideje remélhetően éppen lefedi az új szervezeti egység működésének első, legkritikusabb szakaszát, amikor intézményen belül

- ki kell alakítani a tanárképzés eddiginél feszebb, operatívabb működési rendjét,
- meg kell határozni a képzések diszciplináris részéért felelős egységek, szakfelelős oktatók, a Hallgatói Szolgáltató Központnak, valamint a Képzési és Továbbképzési Központnak a kompetenciáit,
- át kell gondolni a Tanárképzési Központ és a pedagógia-pszichológiai intézet együttműködésének alapjait.

A pályázat célkitűzéseire (támogatható tevékenységi köreihez) kapcsolódva

- közreműködünk a hazai Tanárképzési Központok Fóruma című konferenciasorozat megrendezésében

A Tanárképzési Központ a graduális képzésben nem fog lényegesen új feladatokat kapni, ezzel ellentétben komoly tényezőjévé válik a posztgraduális képzéseknek. Így a pályázati kiírásban szereplő tevékenységi téma, azaz az új pedagógus továbbképzések helyi szervezésének, irányításának kidolgozása és megvalósítása a pályázat egyik hangsúlyos eleme.

- A konzorciumi együttműködés keretében részt veszünk a jelenleg is működő ún. szakvizsgás képzések szerkezetének, menetének átgondolásában, megújításában.

A Tanárképzési Központ legnagyobb horderejű feladata és jogosítványa a pedagógusi életpályamodell beindításához kötődik.

- Az egyes életpályaszakaszokat elválasztó vizsgák lebonyolításában ui. a Központ nem megkerülhető pozícióval fog rendelkezni.

Jelenleg úgy tűnik, hogy a minősítések szakmai kritériumrendszerének kidolgozásában, később pedig a tényleges vizsgáztatásban is szerepet fog játszani a Tanárképzési Központ. Mivel az életpályamodell 2013. évi bevezetése után néhány év bizonyára el fog telni, mire a pedagógusoknak ez egyik életpálya-szakaszból feljebb kell lépni, ennek az igénynek/kötelezettségnek/lehetőségnek tömeges elindulása csak a jelen pályázat futamidejének lezárulása után, 4-5 év múlva várható. A minősítésvizsgák tényleges lebonyolítása tehát időben már bizonyára túlnyúlik ezen a szóban forgó pályázaton, az előkészületeket azonban mindenképpen az elkövetkező 2 évben kell megtenni.

A fenti, nagy horderejű változás eredményes kezelése nem képzelhető el az ugyancsak frissen kialakított közoktatási szervezet, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK), ill. a tankerületi vezetők bevonása nélkül. A Tanárképzési Központ egyik legsürgősebb feladata a pályázati kiírásban szereplő támogatható célfeladat; azaz

- a szakmai partnerekkel; - KLIK, a város, a megye, a kormányhivatal, a tankerületek - történő kapcsolattartás megújítása.

Az felsorolt célkitűzések, feladatok teljesítéséhez hozzávetőlegesen 3-4 főiskolai kolléga, a különféle szervezési feladatok esetében pedig 1-2 munkatárs közreműködése szükséges.

2. alprogram

A felsőoktatási, köznevelési térség pedagógiai kutató- és szolgáltató feladatait ellátó, a különböző, pedagógusképzést nyújtó felsőoktatási intézményeket koordináló és szakmailag támogató térségi pedagógiai központok továbbfejlődése és hálózatának erősödése

A tevékenységek a képző intézmények – pedagógiai szakmai szolgáltatók – intézményfenntartók háromszögének tartalmi és együttműködési erőterében helyezkednek el. Emiatt ezeknek a szereplőknek a közös tevékenysége jelenti az alkomponens gerincét. Az alprogram megvalósítására szervezett négy munkacsoport közül háromnak (*Modellalkotó, Képzésfejlesztő, Disszeminációs*) a munkáiba 3-4 kolléga közreműködésével kapcsolódunk be és aktívan részt veszünk a felsorolt feladatok megýenkre vonatkozó részének elvégzésében.

3. alprogram

A köznevelési és felsőoktatási intézmények együttműködésének bővítése, összehangolása

3.1. munkacsoport:

A pedagógusképzéssel és pedagógus továbbképzéssel kapcsolatos köznevelési igények, szakmai tapasztalatok és elvárások strukturált gyűjtése és becsatornázása a felsőoktatásba;

- A Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézetek és az Észak-Alföldi Regionális Pedagógusképző és -Továbbképző Hálózat adatbázisainak célzott tanulmányozása, azok együttműködésre épülő továbbfejlesztése.
- A köznevelési igények, szakmai tapasztalatok és elvárások strukturált gyűjtéséhez és becsatornázásához szükséges módszerek továbbfejlesztése, az adatok strukturált gyűjtése és elemzése.

Fenti feladatok megvalósításába a Nyíregyházi Főiskoláról 2-3 kolléga kapcsolódik be.

3.2. munkacsoport:

A pedagógusképzés összehangolása a köznevelési és felsőoktatási igényeknek megfelelően az új nemzeti felsőoktatási és köznevelési törvény tükrében;

- Az új nemzeti felsőoktatási és köznevelési törvény ismeretében a pedagógusképzés köznevelésben felmerülő új pedagógiai, pszichológiai és diszciplináris feladatokhoz történő igazítása. Tartalomfejlesztés: a felsőoktatási tartalmak hozzáigazítása a köznevelés be- és kimeneti követelményrendszeréhez a tanárképzésben. A meglévő tartalmak strukturált rendezése, bővítése. A felső- és közoktatás együttműködésén alapuló kapcsolódó képzések és szakmai fórumok lebonyolítása, segédanyagok (a felső- és köznevelési pedagógiai, pszichológiai és diszciplináris követelmények összegegyeztetését tartalmazó szakkönyvek, szakmai leírások, írásbeli tájékoztatók készítése).

A feladat elvégzésében főiskolánkról 2-3 oktató vesz részt.

3.3. munkacsoport:

A gyakorlati és gyakornoki időszak illesztésének biztosításához szükséges módszertani, szervezeti és humánfejlesztések megvalósítása. Probléma alapú vagy kutatás alapú tanítás-tanulás lehetőségeinek bevezetése a köznevelési rendszerben és erre való felkészítés a pedagógusképzésben;

- A felsőoktatásban már kialakított és működő akkreditált képzési rendszer eredményeinek és tapasztalatainak ismeretében és azokat kiegészítve, bővítve a

köznevelési igényekhez igazított újabb pedagógiai, pszichológiai és szakmódszertani modulok és tartalmak kidolgozása, azok működtetése.

Három- négy kolléga vesz részt a feladat megvalósításában.

- A köznevelési igényekhez igazított moduláris rendszerű képzések: 30 órás, féléves képzések: korszerű oktatási, nevelési módszerek, felsőoktatáspedagógia, a különböző diszciplínák modern tantárgypedagógiai eredményeinek alkalmazása a köznevelésben és a felsőoktatásban. Tanulói képességek, készségek és jártasságok mérési eredményeire épülő módszertani tartalmak kidolgozása. A hátrányos helyzetű tanulók nevelésének és oktatásának pedagógiai, pszichológiai és szakmódszertani privilégiumaira vonatkozó tartalmi fejlesztés (kézikönyvek, jó gyakorlatok gyűjteménye) és annak szakmai fórumokon történő megvitatása. Hallgatói és tanári segédanyagok készítése, szakdidaktikai antológia szerkesztése a tantárgypedagógiák megújításához.

10-12 szakmódszertanos kolléga kapcsolódik be a feladat megvalósításába.

- Jó gyakorlatokat bemutató és megvitató szakmai fórumok, és workshopok a felső-és közoktatás résztvevőivel.

Hat- nyolc főiskolai kolléga vállalt munkát ebben a feladatban.

4. alprogram

A felsőoktatási pedagógusképzésben részt vevő köznevelési pedagógusok továbbképzéséhez kapcsolódó fejlesztések

A permanensen megújuló pedagógusképzés folyamatában a leendő tanárok diszciplináris, szakmódszertani ismereteinek alapozásán és gazdagításán túl (lásd alap- és továbbképzések) egyre inkább prioritást élvez a személyiség harmonikus érettségének fejlesztése, segítése.

Ennek realizálása érdekében hangsúlyozott szerepet kap a tanárképzési folyamatban az önálló összefüggő szakmai gyakorlat, amely a bolognai képzésben résztvevők számára féléves, majd az ezt váltó osztatlan rendszerű képzésben egyéves időtartamú. Az összefüggő gyakorlat ideje alatt a hallgatóknak kötelezettsége és egyúttal hallatlan nagy lehetősége is a partneriskolákban /gyakorlóiskolákban a mindennapok pedagógiai praxisában alkalmazni az elméleti tudásukat. Az iskolai, osztálytermi környezetben, „élesben” zajló tanítási és nevelési helyzetek irányításában, facilitálásában felelősségteljes feladat hárul a gyakorlatot koordináló mentortanárokra, valamint a vezetőtanárookra. Az ő pedagógiai felkészültségük, kultúrájuk meghatározó módon befolyásolja, alakítja a jelöltek tanári attitűdjét, kompetenciáit. E rendkívül sokrétű, színes szerepkör, pozíció betöltése megköveteli a folyamatos megújulást, az erre való hajlandóságot.

A pedagógusképzésben, illetve a szakirányú és egyéb továbbképzésben az oktatói munka intézményi feltételrendszerének javítása (módszertani segédletek kidolgozása, kapcsolattartó eszközök javítása, folyamatmenedzsment, minőségbiztosítás)

- kézikönyv(ek) kidolgozása vezetőtanárok, mentortanárok, egyetemi szaktanácsadók számára
- feladatgyűjtemény összeállítása az összefüggő gyakorlatot teljesítő hallgatók számára az alábbi tematika mentén: tanórán kívüli iskolai feladatsorok és külső intézményekben végezhető feladatsorok
- kritériumrendszer kidolgozása
 - a) hallgatói tevékenység-és feladatrendszer értékelési szempontjainak kidolgozása
 - b) a terepen való adatgyűjtés adatrögzítési, feldolgozási

szempontrendszerének kidolgozása

- az eddigi hallgatói portfóliók elemzése, az összefüggő gyakorlatra fókuszálva, hangsúlyozottan a hallgatói önreflexiók elemzése, mindezekhez a megfelelő/szükséges technikai háttér biztosítása
- A korábban kidolgozott, az újonnan kidolgozandó (óvopedagógusoknak) és folyamatosan meghirdetett, „működő” gyakorlatvezető mentortanár továbbképzési programok monitorozása, fejlesztése, a pedagógus pálya valamennyi színterére vonatkoztatva (óvodapedagógus, ált.isk. tanár, stb) (kérdőíves vizsgálat, fókuszcsoportos interjúk elemzése mentén) (a kérdőíves vizsgálat kiterjedhetne a képzést 1-3 éven belül elvégzett mentorok körére; utólag, a gyakorlatban végzett tevékenység ismeretében tegyenek javaslatokat, észrevételeket.)

A felsorolt feladatok elvégzésébe a Nyíregyházi Főiskoláról 4-5 kolléga kapcsolódik be.